

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „KMEČKO DELO“

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 21-15

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno din 32—, polletno
din 16—, četrtletno din 9—, ino-
zemstvo din 64—
Poštno-čekovni račun številka 10.603

Cene inseratom: Cela stran
din 2000—, pol strani din 1000—,
četrt strani din 500—, 1/8 strani
din 250—, 1/16 strani din 125—
Mali oglasi vsaka beseda din 1—

Dr. Korošec o ostvaritvi narodnih samouprav

Demokracija (ljudovlada) in samouprava sta dva pojma, ki sta tesno združena drug z drugim. Ni ljudovlade brez učinkovite samouprave, ni pa tudi resnične samouprave brez demokratičnega vladstva. Vlada dr. Stojadinovića ima v svojem programu postopno udeležitev demokratične ideje v ureditvi in upravi naše države. Da ta osnovna točka njenega programa ni obsojena na to, da ostane samo na papirju kot prazna obljuba, marveč da bo kmalu postala »meso in kri«, to je, da bo dobila življenjsko obliko, dokazuje namen in sklep naše vlade, da začne z ostvarjanjem narodnih samouprav. V to svrhu si je oskrbela ter tudi dobila v finančnem zakonu potrebno zakonsko pooblastilo, s katerim se ministrski svet pooblašča, da zaradi uvedbe narodnih samouprav, zaradi dekoncentracije (prenosa iz ministrstev na banovine) in decentralizacije državne uprave ter zaradi njene sprostitve in izenačenja, lahko z uredbami, ki imajo zakonodajno moč, postopoma prenese del poslov in pristojnost državne uprave na bane.

Uvajanje v življenje širokih samouprav se bo — tako je rekel minister dr. Korošec 24. marca v senatu — izvršilo pri nas iz razumljivih razlogov postopoma v oddelkih in presledkih, če upoštevamo, da je naša mlada država sestavljena iz pokrajin, v katerih dosedaj ni bilo nobenih samoupravnih ustanov. Že samo to zadnje dejstvo nam nalaga, da se razvoj samouprav vrši po naprej premišljenem programu, kar izključuje istočasno tudi možnost, da bi se tako važno vprašanje rešilo naenkrat. V samoupravnem življenju je najvažnejše vprašanje vprašanje delokroga in financ. Z zakonom o nazivu in razdelitvi kraljevine na upravna področja in z zakonom o banskih upravah, kakor tudi z dotičnimi dopolnili in spremembami, posebno v finančnih zakonih, je predvideno prilično število samoupravnih pristojnosti ter so te odredbe dale zadovoljive rezultate. Zato bi bilo potrebno in dobro, v pogledu banovinske pristojnosti nadaljevati ta sistem prenesenih poslov; isto velja tudi glede državne upravne dekoncentracije. Ker ta preureditev služi državni konsolidaciji, jo je potrebno izvršiti v pospešenem zakonodajnem postopku s podelitvijo pooblastil kraljevski vladi. Samouprava in demokracija sta nedeljiva zaveznika, nedeljivi sestri; zato je jasno, da gre smer naše vlade k demokraciji.

Sijajna zmagaja JRZ

V nedeljo, 27. marca, so bile v Sloveniji v 49 občinah občinske volitve. Nasprotniki so nastopili združeno in največ pod slepilom »gospodarskih« list. Priprava in agitacija za volitve je bila povsem svobodna. Kljub najbolj živahnemu prizadevanju nasprotnikov od moža do moža, šir-

jenju najneverjetnejših laži o naših kandidatih in blatenju po časopisju je odnesla JRZ zmago v 41 občinah. Združena opozicija je dobila le osem občin. Natančnejši izid nedeljskih volitev objavljamo na drugi strani.

Hudo so se opekli ...

Francoski ministrski predsednik Leon Blum, zunanji minister Paul Boncour in vojni minister Daladier so dali vojaškemu poveljstvu v imenu vlade nalog, naj pripravi dve diviziji francoske vojske, ki bosta nemudoma vkorakali v Katalonijo na pomoč španski rdeči vladi, kateri grozi v najkrajšem času popoln poraz. Za ta francoski sklep je zvedela v zadnjem trenutku angleška vlada. Iz Londona so takoj sporočili Blumu, da bi imelo tako poseganje Francije v špansko državljansko vojno nedogledne posledice. V tem primeru bi od-

klonila Anglija vsako odgovornost in vsako pomoč, ako bi zagazila Francija radi pomoči rdeči Španiji v težave. Angleži so šli celo tako daleč, da bi bili Francozom odpovedali zvezo, ako bi pomagali na tako očitni način španskim rdečkarjem, ki so na umiku pred odločilno zmagovito Francovo ofenzivo. Angleškega odkritega in odločnega svarila so se ustrašili francoski levičarski politiki in Blumova odredba za vojno pripravljenost dveh divizij je bila preklicana. Ravno kar beleženo je hud poraz za trhlo francosko levičarsko vlado.

Nemškutarji niso Nemci

Nemškutar ni ne tič ne miš, je nenaravni nestvor, je moralno manjvredno bitje. Rojen kot Slovenec, bi rad bil Nemec, kar pa je po naravi nemogoče. Kot narodni odpadnik greši zoper kri in pokolenje, zoper naravo in s tem zoper božjo voljo. Odpadniki niso nobena pridobitev za tisti narod, v katerega silijo. Vrhovni voditelj nemškega narodnega socializma odklanja raznarodovanje in narodno odpadništvo

kot oslabitev lastne narodne biti. Zato je bila izdana na Koroškem ta-le odredba, ki velja za vse Nenemce:

»Kljukaste križe in znake narodno-socialistične stranke smejo nositi samo člani nemškega naroda. Kdor pripada drugemu plemenu in nosi kljukasti križ, lahko doživi neprijetnosti.« Ta odredba poganja nemškutarje nazaj v vrste rodnih jim bratov, ki so zvesti svoji narodnosti.

Hud potres

V nedeljo, 27. marca, ob četrtno eno popoldne je čutila potres Slovenija, po Hrvaškem pa je napravil potres precej škode.

Hrvatsko Podravino, Medjimurje, Prekmurje in Zagreb je udaril tako hud potresni sunek kakor že od hudega potresa leta 1880 ne.

Škoda, katero so utrpeli nekateri kraji na Hrvaškem, gre v milijone. Potresno središče je bilo v Beligori pri Koprivnici, kjer so razne stavbe zelo prizadete. V Kopriv-

nici cenijo škodo na dva milijona din. Močno poškodovana je koprivniška frančiškanska cerkev in samostan. V Kapeli na Hrvaškem se je porušil cerkveni zvonik.

Potresni sunek v Sloveniji ni bil posebno hud. V Ljubljani se je močno zamajal nebotičnik in so ljudje, ki so bili v kavarni, nebotičnik naglo zapustili. V Križevcih pri Ljutomeru je zanihal zvonik in zazvonili so zvonovi sami. — Potresna nesreča ni zahtevala človeških žrtev.

Agitacija proti Stalinu

Ob lanski obletnici Puškinove smrti je »Narkompros« izdal na stotisoče zvezkov za šole s podobo Puškinovo. Kdor je podoba natanko pregledal, je pa opazil, da se je čitalo v njegovih kodrastih laseh: »Dolaj Stalin, da zdravstvuet fašizem!« (Dol s Stalinom, živio fašizem!) Tudi podoba kneza Olega s spremstvom je služila za agitacijo. Na mečih kneza Olega in

spremistva so bili napisi. Na enem meču je stalo »Dol«, na drugem »oje«, na tretjem debelo pisano »SSSR«, torej: »Dol s sovjeti!« To so pravili v Vinkovcih italijanski izseljenci, ki so se vračali v Italijo. Tudi to so pravili, da ruski narod čita besede »SSSR« (uradni skrajšani naziv Rusije) tako: Smrt Stalina Spaset (reši) Rusijo.